

SANAYİDE YÜKSEK TEKNOLOJİYE GEÇİŞ PROGRAMI

TÜRKİYE SANAYİ ZİRVELERİ

Şubat - Mayıs 2018

Türkiye Cumhuriyeti
Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
“Türkiye’nin Geleceği”

TÜRKİYE ÇELİK SANAYİ ZİRVESİ

2 Mart 2018
Hatay

KATILIMCILAR

Bilim, Sanayi ve
Teknoloji Bakanlığı

Ekonomi Bakanlığı

Yığılca Belediyesi

Türk Patent

Akdeniz İhracatçılar
Birliği

Özel Sektör
Temsilcileri

Cumhurbaşkanlığı

Maliye Bakanlığı

TÜBİTAK

TOBB

MAKFED

Gümrük ve Ticaret
Bakanlığı

Kalkınma Bakanlığı

KOSGEB

TÜSİAD

TİM

Çalışma ve Sosyal
Güvenlik Bakanlığı

Hatay Valiliği

TSE

MÜSİAD

TÇÜD

TÇÜD Başkanı Sn. Fuat TOSYALI

Bölgemizde kendi ham madde kaynaklarına ve tüketim-den çok üretime sahip olan ve en düşük işçilik, sübvansiyonlu nakliye ve enerji fiyatları ile zengin maden kaynaklarına sahip bir konumda çelik üreten Rusya ve Ukrayna gibi ülkelerdeki çelik üreticileri, fiyat rekabeti ile kendi yurtdışı pazarlarını korurken, iç piyasalarına da girişi çeşitli bürokratik yollarla engellemektedirler.

2012 - 2015 yılları arasında sektörün üretimi ve ihracatında yaşanan büyük kayıplardan sonra, 2017 yılında 37,5 milyon tonla zirveye ulaşan üretim ve 18 milyon ton ihracat rakamına ulaşılması, hem biz çelik üreticileri için hem de ülkemiz için sevindirici olmuştur.

Bu rakamlarla sevindik ancak, daha büyük miktarda ve daha nitelikli üretim ve ihracat rakamlarına ulaşmak her zaman sektörümüzün gündeminde yer almak durumundadır. Çünkü çelik sektöründe rekabet şartları her yıl daha da zorlaşmaktadır. Ancak, bugünü doğru idrak eden ve geleceği iyi okuyanların kalıcı olma şansı bulunmaktadır.

Rusya, Güney Kore, Çin, Ukrayna başta olmak üzere kapasite fazlası olan ülkelerin hem yurt içi pazarımıza hem de ihracat pazarlarımıza sevkıyatları artmaktadır. Bu konuda Türk çelik sektörünün yetkili kurumlarının, haksız rekabet yaratan ülkelerin firmalarına karşı yerli üretimi korumaya yönelik tedbir almaları büyük önem arz etmektedir.

Bu vesile ile Sayın Bakanımızın kuruluşuna vesile olduğu 'Yerlileştirme Yürütme Kurulu'nun hayırlı hizmetlere vesile olmasını diliyor, ülkemiz için çok yerinde bir karar olduğuna inandığım 'Yerlileştirme ve Millileştirme' çalışmalarında başarılar diliyorum.

TÜRKİYE ÇELİK SANAYİ SEKTÖRÜ GENEL GÖRÜNÜM

Ülkemizde, 2017 yılı itibarıyla, demir cevherinden üretim yapan 3 adet Entegre Demir Çelik tesisi ile hurdadan üretim yapan 29 adet İndüksiyon ve Elektrik Ark Ocaklı (EAO) tesis bulunmaktadır.

Dünya sıvı çelik üretimi sıralamasında 2015 yılında 9. Sırada bulunan Türkiye, 2016 yılında 8. sıraya yükselmiş ve 2017 yılında ise bu sıralamasını korumuştur. 2012 yılı değerlerine göre Türk çelik sektöründe yaşanan küçülmeye karşın Bazik Oksijen Fırın (BOF) tesislerinde yapılan üretimde artış yaşandığı görülmektedir. BOF tesislerde 2016 yılında 11,3 milyon ton üretim yapılmış, 2017 yılında bu miktar 11,6 milyon tona yükselerek %2,6lık bir artış gözlenmiştir. Son yıllardaki düşüşe rağmen 2017 yılında EAO'lu üretim-

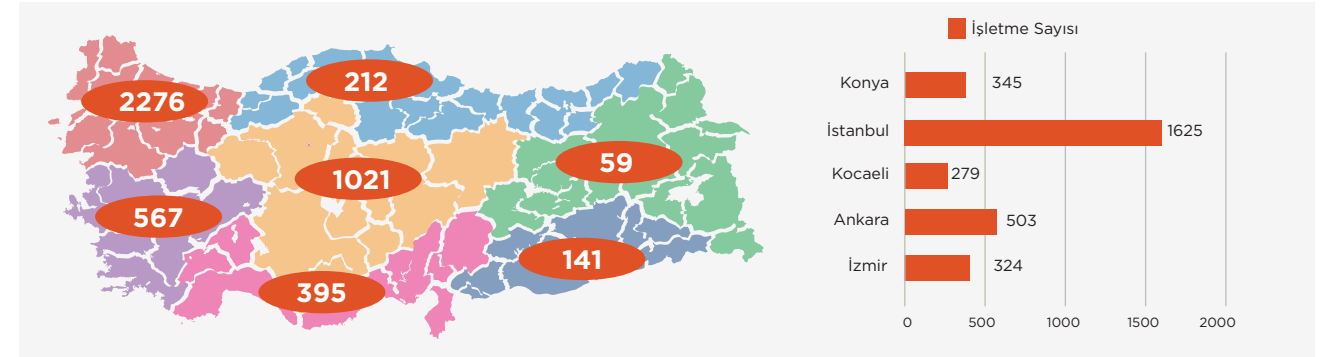
de de büyük bir yükselme gözlenerek üretimde %18,8'lik bir artışla rekor kırılmıştır.

Ülkemizde çelik üretim kapasitesinin üretim yöntemlerine göre dağılımı dünya çelik üretim kapasitesinin üretim yöntemlerine göre dağılımıyla tezatlık göstermektedir. BOF yöntemine göre dünya çelik üretimi %72 mertebesinde iken ülkemizde bu oran %31 civarında bulunmaktadır.

Dış Ticaret Hacmi	33,6 milyar \$
İhracat	13,8 milyar \$
İthalat	19,8 milyar \$
İstihdam	39 bin
İşletme Sayısı	4.671
Ar-Ge Merkezi	24
Tasarım Merkezi	3
Ar-Ge Harcaması	34 milyon TL

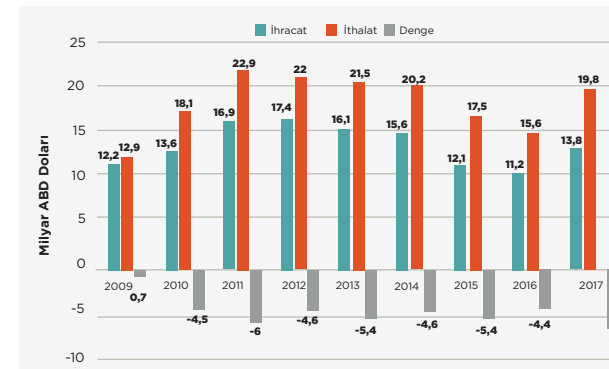
Kaynak: TÜİK, GBS 2017, BTGM

Demir çelik sanayimiz Marmara Bölgesi'nde yoğunlaşmıştır. İstanbul, Ankara, Konya, İzmir ve Kocaeli sanayide en yoğun illerimizdendir.

Kaynak: GBS, 2017

Sektörün Dış Ticareti

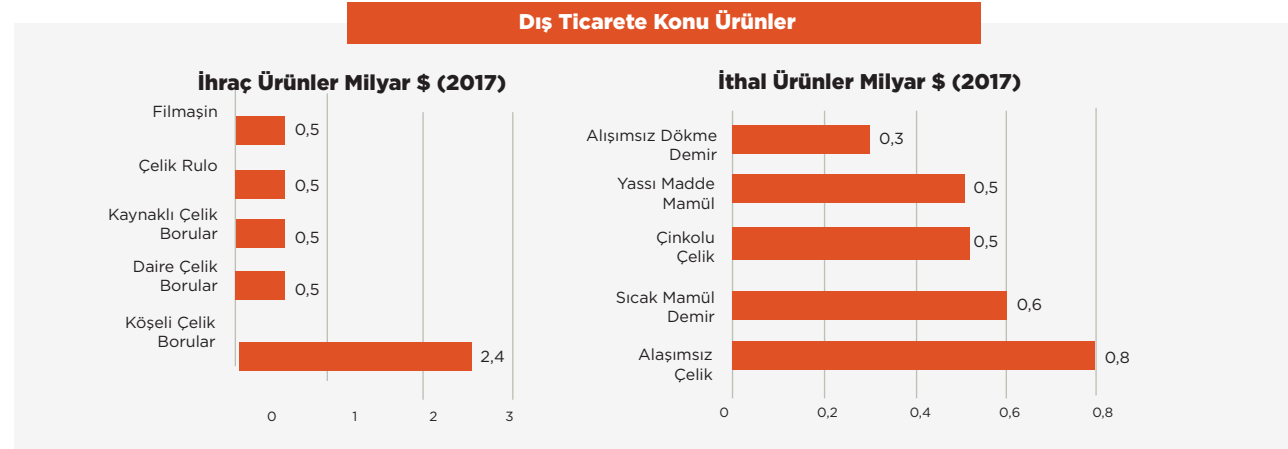

2012 yılında ülkemizin demir-çelik sektöründe (Harmonize Sistem HS 72 kodu -hurda hariç-) yapmış olduğu 17,1 milyar dolarlık ihracat, sonraki yıllarda düşüş göstererek, 2017 yılını 13,4 milyar dolar ile sonlandırmıştır. 2012 yılında 11,2 milyar dolar olan ithalatımız ise 2016 yılında 10,9 milyara gerilemiş ancak 2017 yılında bu kalemi 12,4 milyar dolar ile yükselişe geçmiştir.

Kaynak: TÜİK, 2017

2017 yılı sonunda ihracat miktarı ithalat miktarını geçerek, net ihracatçı konumuna geçilmiştir. Sektör ürün grupları bazında yassı, vasıflı ve paslanmaz çelik ürünlerinde net ithalatçı konumundadır. Türk çelik sektörü, 2017 yılında 25,84 milyon ton uzun ürün üretmiştir. İthalat baskısının artması, özellikle yassı ürünlerde kapasite fazlalığının oluşmasına ve sektörün Milyarlarca dolar yatırımla oluşturduğu üretim kapasite-

telerinin atıl kalmasına neden olmaktadır. Türk demir çelik sektöründe; kütük, slab, yassı ve uzun ürünler, borular ve diğerleri olarak kabul edilen Harmonize Sistem (HS) 72 ve 73 kodlu ürünler bazındaki verilere bakıldığında 2011 yılında 16,9 milyar dolar olan sektör ihracatı 2017 yılında 13,8 milyar dolara gerilemiştir. İthalat ise aynı dönemde 22,9 milyar dolardan 19,7 milyar dolara gerilemiştir.

Kaynak: TÜİK, 2017

Fırsatlar

• Üretim Altyapısında Teknolojik Dönüşüm

Elektrikli Ark Ocaklı Tesislere hurdanın yanında yüksek fırından gelen sıcak metalin şarj edilmesi öngörülmüştür.

Bu model, hibrit bir model olmakla birlikte; hurda ithalatının azaltılması, daha kaliteli çelik ürünlerinin üretilebilmesi, uzun vadede kapasite kullanım oranının artırılması, üreticilerin kar marjlarının artması, enerji maliyetlerinin düşmesi ve ülkenin cari açığının azalması gibi büyük avantajlar sağlayacaktır. Elektrikli Ark Ocaklı Tesisler ve Bazik Oksijen Fırını Tesisler arasında daha dengeli bir yapının oluşturulması önem arz etmektedir.

Grafit Elektrot

Günümüzde, yüksek seviyede elektrik iletkenliğine sahip ve elektrik ark ocağı içerisindeki sıvı çeliğin sahip olduğu ısıyı yüksek seviyede tutmaya yarayan ticari olarak kullanılabilecek başka bir ürün bulunmamaktadır. Bu açıdan grafit elektrotların çelik sektöründe alternatifi bulunmamaktadır. Bu nedenle, grafit elektrotlar çelik üretimi açısından büyük bir öneme sahiptir. Normal bir elektrik ark ocaklı çelik üretiminde, grafit elektrotlar toplam üretim maliyetinin % 9,7'sini oluşturmaktadır.

Grafit elektrot, çelik üretiminde kullanılan elektrik ark ocakları yanında, döküm ocaklarında ve ferro alüminyum izabe ocaklarında da kullanılmaktadır. Bu nedenle yurt dışı bağımlı olduğumuz grafit elektrotun yurtiçinde üretilmesi önem arz etmektedir.

Paslanmaz Çelik

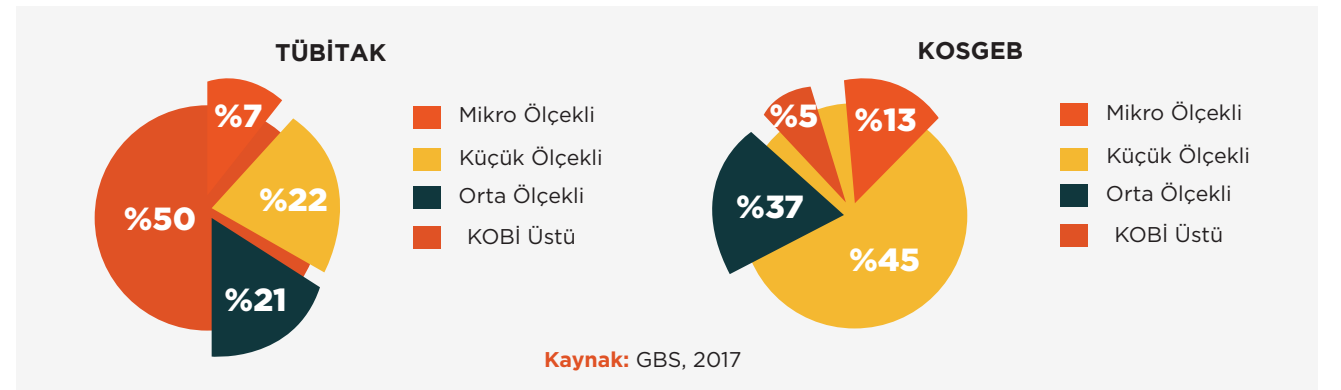

Paslanmaz çelikler paslanmaya ve korozyona dayanıklı olması, şekillendirmeye müsait olmaları ve yüksek sıcaklıklarda çalışmaya imkân vermesi nedeniyle endüstriyel üretimde ağırlıklı tercih edilmektedir. Üretilen paslanmaz çeliğin yaklaşık %64'ü endüstriyel üretimin yapıldığı malzemelerde, %26'sı ise doğrudan tüketici ürünlerinde kullanılmaktadır.

Paslanmaz çelikler, Türkiye'nin güçlü olduğu otomotiv, inşaat, gıda, beyaz eşya ve tekstil sektöründe ciddi miktarlarda kullanıldığı gibi, Türkiye'nin önümüzdeki dönem geliştirmeyi planladığı petrokimya ve kimya sektörü, makine imalatı, enerji üretimi ve reaktörler, nükleer tesisler gibi birçok konuda kullanım alanı bulacaktır. Bu nedenle paslanmaz çelik üretilmesi önem arz etmektedir.

Bakanlığımız Destekleri

Demir-çelik sanayisinde TÜBİTAK 28 firmaya 3,6 milyon TL destek vermiştir. Bu rakamın %50'si KOBİ üstü firmalara verilmiştir. KOSGEB ise 238 firmaya 3,6 milyon TL destek sağlamıştır. Bu rakamın %45'i küçük ölçekli, %13'ü mikro ölçekli, %37'si orta ölçekli firmalara verilmiştir.

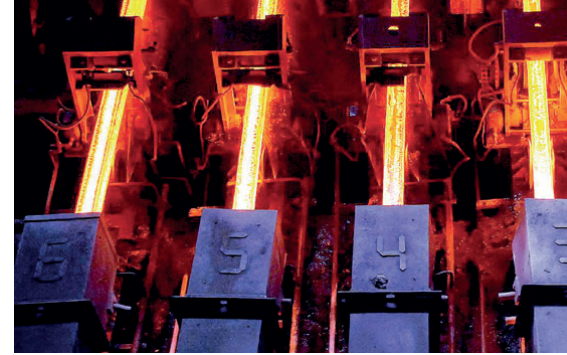
Öncelikli Yerileştirilecek Ürün Grupları

- Grafit Elektrot
- Otomotiv Sanayinde Kullanılacak Çelikler
- Silisli Sac
- Çinko
- Alüminyum Alaşımları 7000 - 8000 Serisi
- Sünger Demir
- Paslanmaz Çelik
- Ferro Alyaj

YÜKSEK TEKNOLOJİYE GEÇİŞ PROJELERİ

1. Paslanmaz çelik, yapı çeliği, takım çeliği, zırh çeliği, kalıp çeliği, TWIP ve TRIP çelikleri gibi katma değeri yüksek vasıflı çeliklerin üretimi

- Metal sektörü ile ilgili enstitüler, mükemmeliyet merkezleri, Ar-Ge merkezleri, test ve analiz laboratuvarları ile mevcut durum analizi ve portal çalışması,
- Sektörde güçlü ve dinamik yapıya sahip güçlü firmaların proje kapsamında altyapı ve Sanayi Bölgesi yatırım teşvik ve desteği.

2. Türkiye'nin Çelik Programı

- Yüksek katma değerli çelik ürünlerinin Türkiye'de üretiminin gerçekleştirilmesi,
- İç tüketime ve ihracata yönelik çalışmalar ile yeni ürünler ve pazarlar geliştirilmesi.

ZİRVE DEĞERLENDİRMELERİ

Sektör Görüş ve Önerileri	İlgili Kurum/ Koordine Edilecek Kurumlar
ABD tarafından çelik ithalatına % 25 oranında gümrük vergisi uygulaması ve alınacak tedbirlerin alınması	BSTB, Ekonomi Bakanlığı
Çelik üretimi üzerindeki ek vergiler ve maliyetleri arttırıcı diğer unsurlar	BSTB, Ekonomi Bakanlığı, ETKB
İnşaat çeliğinde gümrük vergisinin sıfırlanmasının sektör üzerindeki olumsuz etkilerinin giderilmesi	BSTB, Ekonomi Bakanlığı
Serbest Ticaret Anlaşmalarının çelik sektörü üzerine olumsuz etkileri konusunda çalışmaların yapılması	BSTB, Ekonomi Bakanlığı
Avrupa Kömür Çelik Topluluğu (AKÇT) ile yapılan Serbest Ticaret Anlaşması	BSTB, Ekonomi Bakanlığı
Haksız rekabete karşı çelik sektörünün korunması	BSTB, Ekonomi Bakanlığı,
Yassı çelik ürünlere uygulanan %9'luk gümrük vergisi indirimi	BSTB, Ekonomi Bakanlığı
Gümrük vergilerinin düşürülmesinin sektör üzerindeki olumsuz etkileri	BSTB, Ekonomi Bakanlığı
Hurda toplanmasının teşvik edilmesi	BSTB, Ekonomi Bakanlığı
Grafit elektrot üretiminin teşvik edilmesi	BSTB, Ekonomi Bakanlığı
Nitelikli çelik üretimi	BSTB
Son Kaynak Tedarik Tarifesi uygulamasının çelik sektörü üzerindeki etkilerinin giderilmesi	BSTB, ETKB, EPDK
YEKDEM'in sektör üzerindeki olumsuz etkilerinin giderilmesi	BSTB, ETKB

Sayın Bakanımızın Değerlendirmeleri

Temel hedefimiz, yakın bir gelecekte, Avrupa'nın en büyük çelik üreticisi olmaktır.

Ülkemizin Avrupa Çelik Topluluğuna üye olması itibarıyla, demir çelik sektörüne devlet tarafından doğrudan destek verilememektedir. Bu kapsamda, demir çelik üreticilerimizi, Bakanlığımızca yönetmeliği yayımlanan endüstri bölgeleri kurmaları konusunda teşvik ediyoruz.

Girdi maliyetlerini azaltmaya yönelik çok yönlü çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Kalitesiz demir çelik ürünleri ithalatının engellenmesi için piyasa gözetiminin yoğunlaştırılması önem arz ediyor. Serbest Ticaret Anlaşmaları, gümrük tarifelerinin düzenlenmesi ve yurt içindeki alımlarda çelik üreticilerimizin teşvik edilmesi de diğer enstrümanlarımız olacak.

Nitelikli çelikler, nihai ürünler içinde katma değeri en yüksek olanlardır. Nitelikli çeliklerin yurt içinde üretilmesinin önemi, demir çelik sanayi ürünlerinin birim değerleri itibarıyla ön plana çıkmaktadır. Ülkemizde üretilen nervürlü demir, yuvarlak demir, profil, sac, boru ve bağlantı elemanlarının birim fiyatları 550 ve 800 dolar/ton arasında değişirken ülkemizde üretimi bulunmayan paslanmaz çelik ve nitelikli çeliklerin birim fiyatları ise 2 bin 500 dolar/ton seviyesinden 5 bin dolar/ton seviyesine kadar çıkabilmektedir.

Akkuyu nükleer santralimizi, uluslararası standartlara uygun olarak yurt içi imkanlarla üretilecek çeliğimiz ile inşa edeceğiz. Çelik üreticilerimizin ihtiyacı olan grafit elektrot için yurt içi üretime geçilmesi hususunu Yerlileştirme Yürütme Kurulu gündemine de getireceğiz, Bakanlık olarak bu konuya gerekli desteği vereceğiz. Ülkemizde yapılacak söz konusu yatırımlar ile stratejik öneme sahip bu ürünlerde yurt dışı bağımlılığımız büyük ölçüde giderilecek.

Çelik Sanayi Zirvesi